

реальної практичної діяльності учнів [2, с. 24-26].

Особистісно-професійний блок умов передбачає належний рівень володіння учнями (слухачами) ІТ-технологіями, що забезпечує повноцінне навчання в електронному середовищі з урахуванням специфіки його проведення (синхронної (on-line) у формах Інтернет-конференції, семінарів, тренінгів чи асинхронної (of-line) – форуми, електронне листування) та особливостей програмного супроводу дистанційного курсу в електронних навчальних середовищах (LMS Moodle, eFront, Sakai, Прометей та ін.).

Безперервний розвиток готовності педагогів до впровадження технологій дистанційного навчання є особистісно-професійним утворенням, динамічним відносно прогресивного розвитку ІТ-технологій. Відтак, у інформаційно-освітньому середовищі готовність педагогів до впровадження технологій дистанційного навчання характеризується здатністю якісно реалізовувати функції дистанційної освіти (організаційної, навчально-пізнавальної, комунікаційної, діагностичної) на основі поєднання традиційних й інноваційних форм навчання. Висока мотивованість педагогів до володіння фаховими знаннями та вміннями, необхідними для здійснення технологічних дій в електронному просторі, спонукає до безперервного самовдосконалення та розвитку компонентів готовності (мотиваційно-ціннісного, когнітивного, операційно-діяльнісного, оцінно-рефлексивного) з метою досягнення педагогами освітніх цілей за допомогою умілого застосування технологій дистанційного професійного навчання.

Список використаних джерел:

1. Литвин А. В. Методологічні засади поняття «педагогічні умови»: на допомогу здобувачам наукового ступеня / А. В. Литвин. – Л.: Сполом, 2014. – 76 с.

2. Підготовка педагогічних працівників професійно-технічних навчальних закладів до дистанційного навчання кваліфікованих робітників / [О. В. Базелюк, А. А. Каленський, С. Г. Кравець та ін.]. – Київ : ІПТО НАПН України, 2017. – 76 с.

Іван Голуб,

науковий співробітник лабораторії дистанційного професійного навчання Інституту професійно-технічної освіти НАПН України

САМОСТІЙНА РОБОТА КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ У СИСТЕМІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ІНСТИТУТУ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ НАПН УКРАЇНИ (<http://e-learning.org.ua>)

У рамках дослідження фундаментальної науково-дослідної роботи «Методичні основи дистанційного навчання кваліфікованих робітників у професійно-технічних навчальних закладах» в Інституті професійно-технічної освіти НАПН України в 2016 році було створено систему

дистанційного навчання (СДН) ІТТО НАПН України e-learning.org.ua, основою для якої стала платформа LMS Moodle. Проблема дистанційного навчання кваліфікованих робітників в СДН ІТТО НАПН України e-learning.org.ua порушена у працях вітчизняних дослідників О. Базелюка, С. Кравець, Л. Майбороди, Л. Петренко. Платформа Moodle (Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment) є модульним об'єктно-орієнтованим динамічним навчальним середовищем для навчання, яка надає викладачам та учням закладів професійної (професійно-технічної) освіти багатофункціональний набір інструментів для комп'ютеризованого навчання, у тому числі дистанційного. Про педагогічні переваги LMS Moodle говорить О. Базелюк, автор статті «Платформа дистанційного навчання e-learning.org.ua для професійної освіти». Moodle має велику кількість доступних форм навчальної діяльності; можливість використання значного спектру видів навчальних матеріалів; широкий вибір способів перевірки знань; тьюторську підтримку, контроль успішності та прогресу учнів; систему заохочення успішності; засоби аналітики і звітності. Переваги організації дистанційного навчання засобами Moodle, описує також, Л. Майборода у своїй статті «Практика використання професійно-технічними навчальними закладами дистанційної форми навчання», конкретизувавши, що Moodle максимально полегшує викладачам підготовку навчального матеріалу з подальшим його вдосконаленням; наданням можливості отримати різноманітну аналітичну інформацію щодо навчання учня або групи. Це буде сприяти прийняттю обґрунтованих педагогічних рішень; автоматизації навчальних процесів та забезпечить особистісно-орієнтовану розвивальну педагогічну систему, покращуючи якість і швидкість засвоєння навчального матеріалу.

Навчальний процес кваліфікованого робітника в СДН ІТТО НАПН України можна організувати за допомогою різних форм. Вітчизняні вчені І. Савченко та В. Ягупов у термінологічному словнику «Інформаційно-аналітична діяльність педагогічних працівників професійно-технічних навчальних закладів», описують такі форми навчання, як: самостійне навчання з використанням інформаційних навчальних засобів без підтримки педагога; самостійне навчання з консультуванням у педагога за допомогою засобів зв'язку без прямого контакту (синхронне); самостійне навчання з підтримкою викладача шляхом проведення занять і консультацій у центрі дистанційного навчання (асинхронне). Тобто основним видом навчальних занять у системі дистанційного навчання є самостійна робота тих, хто вчиться. Наприклад, самостійна робота кваліфікованого робітника, яка є цілеспрямованою і контрольованою.

Кваліфікований робітник навчається у зручному для себе місці, за індивідуальним розкладом, маючи при собі комплект спеціальних засобів навчання і погоджену можливість контакту з викладачем електронною поштою або очно. Щоб успішність навчання була високою, кількість даних, яку слід опрацювати кваліфікованому робітнику в дистанційному курсі, слід оптимізувати за обсягом. Надлишок матеріалу також шкідливий, як і його

нестача, оскільки вимагає невиправданих витрат часу на опрацювання. Самостійна робота кваліфікованого робітника в СДН розвиває його інформаційну, яка характеризується підготовленістю, здатністю і готовністю людини до роботи з інформацією у всіх її формах і представленнях (наприклад, самостійно шукати, аналізувати, відбирати і передавати необхідну інформацію), які дозволяють успішно користуватись інформаційними технологіями різних видів як у традиційній друкованій формі, так і засобом комп'ютерних телекомунікацій, працювати з інформацією в різних її формах і представленнях як у повсякденному житті, так і в професійній діяльності. Розвиток компетентностей педагога ПТНЗ тісно пов'язано з розвитком його готовності до впровадження дистанційного навчання кваліфікованих робітників. Вітчизняна вчена С. Кравець детально це обґрунтовує у статті «Суть і компоненти готовності педагогів до впровадження дистанційного навчання кваліфікованих робітників».

Отже, самостійна робота кваліфікованих робітників в СДН ІПТО НАПН України сприяє ефективному поєднанню традиційних й інноваційних форм навчання для досягнення педагогами освітніх цілей у процесі професійної підготовки.

Список використаних джерел:

1. Базелюк О.В. Платформа дистанційного навчання e-learning.org.ua для професійної освіти. Матеріали наук.-практ. семінару (м. Київ, 26 квітня 2016 р.) ІПТО НАПН України, м. Київ, Україна, стор. 11-13. [Електронний ресурс] – 2018. Режим доступу до ресурсу: <http://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/704657>
2. Кравець С.Г. Суть і компоненти готовності педагогів до впровадження дистанційного навчання кваліфікованих робітників. Науковий вісник Інституту професійно-технічної освіти НАПН України. Професійна педагогіка (12). стор. 88-97. ISSN 2223-5752 [Електронний ресурс] – 2018. Режим доступу до ресурсу: <http://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/709017>
3. Майборода Л.А. Практика використання професійно-технічними навчальними закладами дистанційної форми навчання, м. Київ, Україна, стор. 30-32. [Електронний ресурс] – 2018. Режим доступу до ресурсу: <http://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/704855>
4. Савченко І.М., Ягупов В.В. *Information-analytical activity of teaching staff of vocational schools* ІПТО НАПН України, м. Київ, Україна. [Електронний ресурс] – 2018. Режим доступу до ресурсу: <http://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/165969>
5. Петренко Л.М. Проблема підготовки педагогів до впровадження дистанційного професійного навчання в науковій літературі. Матеріали наук.-практ. семінару (м. Київ, 26 квітня 2016 р.) ІПТО НАПН України, м. Київ, Україна, стор. 36-37. [Електронний ресурс] – 2018. Режим доступу до ресурсу: <http://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/704815>